

SKARLATINA

Tai *Streptococcus pyogenes* bakterijos sukeliama infekcinė liga, kuri pasireiškia:

- Karščiavimu
- Angina
- Tipiškas bėrimais odoje

Persirgus skarlatina, įgyjamas imunitetas, tačiau galima susirgti ir kartotinai. Nuo skarlatinos skiepy nėra.

INFEKCIJOS ŠALTINIS.

Streptokokais infekuoti asmenys – ligos pasireiškimo požymių neturintys bakterijų nešiotojai ar sergantieji skarlatina, kurie aplinkiniams pavojingi apie 10 dienų. **Streptokokais užsikrečiama per orą su lašeliais nuo kalbančio, kosinčio ar čiaudinčio infekuoto žmogaus.** Galima užsikrėsti liečiantis prie žmogaus, kuris turi odos streptokokinę infekciją arba sąlyčio būdu per užkrėstus daiktus nuo sergančios asmens (per rankšluosčius, rūbus, patalynę, žaislus ir kt.). Taip pat galima užsikrėsti ir nuo sveiko žmogaus, kuris yra streptokoko nešiotojas. Nors retai, tačiau galima užsikrėsti liečiant ar vartojant užkrėstą maistą (pieno produktai, ledai, konditeriniai gaminiai).

LIGOS POŽYMAI.

- Prasideda staiga:

karščiavimu (iki 40°C), gerklės, galvos skausmu, pykinimu, kartais vėmimu, apetito stoka, bendru negalavimu. Kartu būna padidėję ir skausmingi kaklo limfmazgiai, patinusios ir paraudusios tonzilės ir žiočių lankai, o ant gomurio ir ant liežuvėlio matomi tamsiai raudonos spalvos taškeliai. Liežuvis būna pasidengęs baltu apnašu, tik kraštai ir galiukas išlieka raudoni, padidėję liežuvio speneliai. Liežuvis atrodo kaip balta braškė.

- Po 4-5 d.:

Išnykus apnašui liežuvis tampa panašus į raudoną braškę. Šis ligos laikotarpis tęsiasi nuo 1 iki 5 d., jis baigiasi prasidėjus būdingam skarlatininiam bėrimui. Pirmiausia išberia po ausimis, krūtinės ir pažastų srityse, o per 24 val. nuo bėrimų pradžios būna išbertas jau ir visas kūnas. Beria smulkiais skaisčiais taškeliais paraudusioje, paburkusioje odoje. Veidas lieka neišbertas, tik būna ryškiai raudonas, o nosies-smakro trikampis – pabalęs. Išplitus bėrimui oda atrodo kaip nudegusi saulėje, o dėl iškilusių bėrimo elementų ji būna panaši į žąsies odą. Ryškiausi bėrimai būna ten, kur susidaro odos raukšlės: kaklo, pažastų, kirkšnių srityje, pakinklio raukšlėse. Bėrimai laikosi apie savaitę.

- Po 7-10 d.

Nuo pirmųjų bėrimų prasideda odos lupimasis. Lupasi rankų, ypač pirštų, liemens ir kojų oda.

GYDYMAS.

Susirgus rekomenduojama kreiptis pas šeimos gydytoją, kuris paskirs tinkamą gydymą.

Paprastai streptokokinė infekcija **gydoma antibiotikais**.

PROFILAKTIKA

- Dažnai plauti rankas
- Neliesti jomis veido
- Nekišti daiktų į burną
- Nevalgyti ant žemės nukritusio maisto
- Vengti kontakto su ligoniu
- Sergantį vaiką rekomenduojama izoliuoti nuo kitų šeimos narių, ypač jaunesnių brolių, seserų. Sergančiam vaikui patariama išskirti atskirus indus ir juos laikyti atskirai nuo kitų šeimos narių naudojamų įrankių.
- Jei kuris šeimos narys serga skarlatina ar kitomis infekcinėmis ligomis, reikia dažnai vėdinti patalpas ir saugoti vaikus nuo artimo kontakto su sergančiuoju.
- Vaiką, lankantį ikimokyklinio ugdymo įstaigą ar pradinuką, sergantį skarlatina, **rekomenduojama neleisti į ugdymo įstaigą po pasveikimo dar 10-12 d.**

APLINKOS VALYMAS IR DEZINFEKCIJA.

Aplinkai valyti ir dezinfekuoti naudojamos **šiluminės** (karštas vanduo) ir **cheminės priemonės** (buitinės valymo arba dezinfekuojančios valymo priemonės). Valyti ir dezinfekuoti galima šiais būdais: virinant, skalbiant, plaunant, šluostant. Valgymo indams, patalpoms valyti / dezinfekuoti galima naudoti buitines priemones, pvz.: šiltus muilo, geriamosios arba kalcinuotos sodos (20 g 1 litrui vandens) tirpalus arba dezinfekuojančias specialias indų, patalpų valymo arba dezinfekuojančias valymo priemones.

Parengė:

Visuomenės sveikatos priežiūros specialistė

Daugiau informacijos:

www.ulac.lt